

|                   |                                                                 |
|-------------------|-----------------------------------------------------------------|
| หัวข้อวิทยานิพนธ์ | มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขัง<br>ในด้านสุขอนามัย |
| ชื่อผู้เขียน      | ปณิธาน ดึงตระกูล                                                |
| อาจารย์ที่ปรึกษา  | ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธานี วรรณนารถ                             |
| สาขาวิชา          | นิติศาสตร์                                                      |
| ปีการศึกษา        | 2555                                                            |

### บทคัดย่อ

จำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มมากขึ้นจนล้นเรือนจำในประเทศไทยนับเป็นสภาวะที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ในขณะที่จำนวนผู้ต้องขังในปัจจุบัน มีอยู่ 228,696 คน แต่ความจุปกติของเรือนจำที่จะรองรับได้มีเพียง 160,000 คน เท่านั้น เท่ากับผู้ต้องขังเกินความจุของเรือนจำที่จะรองรับได้อยู่ถึง 68,696 คน และหากจะพิจารณาถึงสถิติผู้ต้องขังในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ก็จะพบว่าจำนวนผู้ต้องขังเกินศักยภาพปกติที่เรือนจำจะรองรับได้ในทุกปี ทั้งนี้จำนวนผู้ต้องขังได้เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยประมาณเดือนละ 2,300 คน ดังนั้น หากจำนวนผู้ต้องขังยังเพิ่มขึ้นในอัตราดังกล่าวโดยไม่มีมาตรการใด ๆ มาแก้ไขปรับปรุงแล้ว จำนวนผู้ต้องขังจะเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 300,000 คน ภายในปี พ.ศ. 2557 ซึ่งจะเกินความจุปกติที่เรือนจำจะรองรับได้ถึงเกือบสองเท่า สภาพความแออัดขัดเยียดของผู้ต้องขังในเรือนจำหรือที่เรียกว่าสภาวะผู้ต้องขังล้นเรือนจำนั้น ไม่เพียงแต่จะส่งผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังในทางลบเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการเรือนจำอีกด้วย เพราะทำให้การจัดสวัสดิการ และการดูแลผู้ต้องขังในด้านต่าง ๆ ทำได้ด้วยความยากลำบาก สภาพความแออัดทำให้ผู้ต้องขังต้องนอน กินและใช้ชีวิตความเป็นอยู่อย่างแออัด และปัญหาย่อมทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นเมื่ออัตรากำลังของเจ้าหน้าที่เรือนจำไม่ได้สัดส่วนกับผู้ต้องขัง ขณะที่จำนวนผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่จำนวนเจ้าหน้าที่ยังคงเดิม ทำให้อัตราส่วนเจ้าหน้าที่ต่อผู้ต้องขังของประเทศไทยห่างไกลจากมาตรฐานมาก ในขณะที่ประเทศอื่น ๆ จะมีอัตราส่วนเจ้าหน้าที่ต่อผู้ต้องขังประมาณ 1 : 3 ถึง 1 : 6 และมาตรฐานสหประชาชาติ คือ 1 ต่อ 5 ส่วนประเทศไทยมีอัตราส่วนเจ้าหน้าที่ต่อผู้ต้องขัง 1 : 20 คือ มีเจ้าหน้าที่ 11,000 คน แต่มีผู้ต้องขัง 240,000 คน ที่สำคัญ ในการปฏิบัติงานภายในแดนเรือนจำจริง ๆ จะมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่น้อยลงไปอีก เพราะเจ้าหน้าที่อีกส่วนต้องไปปฏิบัติหน้าที่ภายนอกแดน หรือปฏิบัติงานบริหารบนที่ทำการในขณะที่ในแดนหนึ่ง ๆ อาจมีผู้ต้องขังถึง 1,000 คน แต่มีเจ้าหน้าที่ดูแลเพียง 12 คน ทำให้การดูแลไม่ทั่วถึง

ประเทศไทยมีปัญหาหลักคือผู้ต้องขังล้นเรือนจำ โดยมีจำนวนผู้ต้องขังมากเป็นอันดับ 25 ของโลก เหลือแล้ว 331 ต่อแสนประชากร อันนำไปสู่ปัญหาในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นที่พักอาศัย เครื่องอุปโภค บริโภค อาหาร การบริการทางด้านการแพทย์ โดยวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาถึงสภาพปัญหาในด้านสุขอนามัยของผู้ต้องขัง ซึ่งนับเป็นปัญหาสำคัญ และหากจำนวนผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัญหาด้านสุขอนามัยของผู้ต้องขังก็ย่อมเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าปัญหาด้านสุขอนามัย และด้านการให้บริการด้านสาธารณสุขภายในเรือนจำของประเทศไทยเป็นปัญหาที่สำคัญแต่กลับไม่ได้รับการแก้ไข เสียเลย และให้ความสำคัญกับปัญหานี้เท่าที่ควร

จากการศึกษาถึงการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขังในเรือนจำของประเทศต่าง ๆ จะมีมาตรการทางกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองทางด้านสาธารณสุขแก่ผู้ต้องขังไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันจะมีการตรวจสุขภาพประจำปีตามเกณฑ์อายุของผู้ต้องขัง และได้รับการบำบัดและบริการทางการแพทย์เป็นพิเศษโดยรัฐเป็นผู้รับผิดชอบในค่าใช้จ่ายทั้งหมด ประเทศญี่ปุ่นในแต่ละเรือนจำจะมีแผนกแพทย์โดยมีแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ประจำอยู่ในทุกเรือนจำ และยังมีเรือนจำสำหรับผู้ต้องขังที่ป่วยซึ่งจะได้รับการดูแลรักษาพยาบาลเป็นพิเศษ ประเทศอังกฤษก็มีแพทย์ประจำเรือนจำสำหรับช่วยตรวจรักษาผู้ต้องขังเช่นเดียวกัน ผู้เขียนเห็นว่าหากประเทศไทยมีมาตรการในการควบคุมและป้องกันการเกิดโรคระบาดในเรือนจำที่มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอ ก็ย่อมจะช่วยลดปัญหาการเกิดโรคระบาดและสร้างมาตรฐานการควบคุมและป้องกันการเกิดโรคระบาดภายในเรือนจำได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

|                |                                                                |
|----------------|----------------------------------------------------------------|
| Thesis Title   | Legal Measures for Sanitation Right Protection of the Prisoner |
|                | Abstract                                                       |
| Author         | Panitan Tungtragool                                            |
| Thesis Advisor | Assis.Prof. Dr. Thanee Vorapatr                                |
| Department     | Law                                                            |
| Academic Year  | 2012                                                           |

### ABSTRACT

The abundant number of prisoners in Thailand prison is constantly increased. While current number is 228,696 prisoners but the capacity of the prison is limited to support only 160,000 prisoners. This means there are 68,696 abundant prisoners. Should we consider the statistic of prisoners in the past decade, it is found that number of the prisoners had exceeded the capacity of the prison to support the prisoners each year because number of prisoner was increased in average approx. 2,300 prisoners per month. Therefore, should it still constantly increases at the same rate without any resolution measures, number of the prisoners shall be increased to approx. 300,000 prisoners within 2014 that is double times increasing the capacity of the prison. The crowd or abundant of prisoners in the prison does not only negatively impact the living condition of the prisoners but also the prison management because it is very difficult to provide appropriate welfare and care. The crowded condition resulting the prisoners to crowdedly sleep, eat and live. Those problems shall be more serious when number of warders is not suitable to number of the prisoners. While number of prisoners is constantly increased but number of the warders is still unchanged. The proportion of warders to prisoners in Thailand is thus too much lower than the standard, of which, in other country is 1:3 to 1:6 while the UN standard is 1:5 but Thailand is only 1:20 or 11,000 warders to 240,000 prisoners. Importantly, warder in each prison zone is more less because partial warders are required to perform their duties outside the prison zone or responsible for the management while in each zone may contain 1,000 prisoners but only 12 warders and thus resulting insufficient care

Major problem of Thailand is abundant prisoners where the number of prisoners is as great as No. 25 of the world or in average 331:100,000. This has led to various problems, such as,

lodgment, eatable products and commodities , foods, medical services. This thesis is therefore focused to study the sanitation problem of the prisoners which is an important issue and should number of prisoners is still constantly increased, the sanitation problem is also increased. The author opines that problem on sanitation and public health service in the prison of Thailand is important but lack of appropriate resolution nor attention.

From the study on the right protection of the prisoners in the prisons of Thailand shall recommend to have legal measures to efficiently protect public health of the prisoners. For instance, Federal Republic of Germany provides yearly medical examination based on the age of the prisoners who are provided treatment and medical service for special case where the government shall be responsible for all expenses. Each prison in Japan has medical division headed by the doctor or medical specialist and there is prison separately for the sick prisoner who shall be specially cared. England also has doctor permanently attend in the prison to examine and treat the prisoners as well. The author therefore opines that should Thailand has measures to sufficiently control and prevent epidemic, it shall efficiently reduce epidemic and build appropriate standard to control and protect epidemic in the prison.